

בש"פ 877/17 - סמי אבו אעדיי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 877/17

לפני:
העותר:
כבוד השופט ס' ג'ובראן
סמי אבו אעדיי

נ ג ד

המשיבה:
מדינת ישראל

עתירה לגילוי ראיה חסויה לפי סעיף 44(א) לפקודת
הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 בת"פ
534-10-16 בבית המשפט השלום בבאר שבע

תאריך הישיבה:
כ"א באדר התשע"ז (19.3.2017)

בשם העותר:
עו"ד עבד אבו עאמר

בשם המשיבה:
עו"ד ארז בן-ארויה

החלטה

1. לפניי עתירה לגילוי ראיה חסויה לפי סעיף 44(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות).

כתב האישום

2. נגד העותר הוגש ביום 2.10.2016 כתב אישום לבית משפט השלום בבאר שבע במסגרת ת"פ 534-10-16. כתב האישום מייחס לעותר ניסיון לעבירות בנשק, לפי סעיף 144(א) בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. על פי עובדות כתב האישום, החל העותר לתמוך בארגון הטרור דאע"ש בעקבות פגישה עם מספר אנשים אשר הציגו עצמם כאנשי דת ועודדוהו לצפות בסרטונים של הארגון. בהמשך, צפה העותר בהזדמנויות שונות בסרטונים של דאע"ש, כשבחלקן היו במחיצתו אחייניו, אע"פ אבו עדי וחמדי אבו עדי (להלן: חמדי). בפגישה שהתקיימה עם "אנשי הדת" ביום 27.8.2016 הועברו לעותר מסרים שלפיהם "האדמה מקודשת, היהודים גנבו את האדמה הזו, היהודים כופרים" ועליו "להילחם בכופרים". למחרת, ביום 28.8.2016, הודיע העותר לאחייניו כי הוא מעוניין לבצע פיגוע התאבדות בישראל. בפגישתו עם חמדי ביקש העותר נשק לצורך ביצוע הפיגוע, שכן ידע שברשות האחרון נשק, אך בקשתו סורבה. העותר נעצר לאחר מכן על ידי משטרת ישראל ובכך סוכלה תכניתו.

תעודת החיסיון

3. ביום 27.12.2016 חתם שר הביטחון על תעודת חיסיון לעניין ההליך הפלילי נגד העותר, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 44(א) לפקודת הראיות (להלן: תעודת החיסיון). בתעודה נכתב כי מסירת ראיות ופרטי מידע הנוגעים לתחומים המפורטים להלן, עלולה לפגוע בביטחון המדינה: ראיות הנוגעות למקורות מידע של שירות הביטחון הכללי, לרבות פרטי מידע שיש בהם כדי לחשוף מקורות אלה; שיטות ודרכי פעולה, פעילות מבצעית, נהלי עבודה ודרכי השגת מידע של שירות הביטחון הכללי, ככל שהם מתייחסים לאיסוף מידע מחוץ ובמסגרת חקירה, לרבות תוכן מידע העלול להביא לחשיפת שיטות ונהלים אלה; אמצעים טכניים של שירות הביטחון הכללי להשגת חומר מודיעיני וחומר חקירה, לרבות החומר אשר נאסף באמצעים אלה; תפקידים, שמות ומשימות של עובדי שירות הביטחון הכללי, לרבות פרטים העלולים לגלות או לחשוף את זהותם. בתעודת החיסיון הובהר כי היא חלה גם על רשימת החומר והמידע החוסים תחתיה.

העתירה לגילוי ראיה

4. בעתירה שלפניי, מבקש העותר כי בית משפט זה יורה למשיבה להעביר לידיו את החומר החסוי, לרבות רשימת החומר והמידע החוסים תחת תעודת החיסיון. העותר סבור כי רעיייתו מנסה להפלילו וטוען כי חומר הראיות אינו מתייחס למסירת גרסתו זו בחקירותיו ולעיונות שנערך בינו לבינה. לשיטת העותר, חומר הראיות שהועבר לידיו אף אינו כולל את הממצאים שעלו מבדיקת הסכינים שנמצאו ברשותו. עוד מצוין העותר כי תוך כדי חקירותיו היה כבול למיטתו במשך ארבעה ימים ומבקש כי ימסרו לו ההסברים לצעד זה, כמו גם תוכן השיחות שערך עם עובדת סוציאלית במהלך ימים אלה. בדיון שנערך לפניי הוסיף בא כוחו של העותר כי תנאי חקירה קשים אלה הובילו את העותר למסירת הודאת שווא, וכי ניתן למצוא עדות למהימנותה הנמוכה של הודאה זו בחוסר ההיגיון הפנימי של שלוש ההודעות שאותן מסר לחוקריו.

לטענת העותר, הטלת חיסיון גורף על חומרי החקירה שנאספו מהווה פגיעה של ממש בהגנתו, שכן בחקירות אלו נמסרו פרטים שעליהם מתבססת המשיבה בטענותיה. לעמדתו, אופיו הגורף של החיסיון אף מקשה עליו לעמוד על חיוניות הראיות החסויות לשם גיבוש טענותיו להסרת החיסיון. העותר גורס כי לא די בפרפראזות אשר הועברו לו כדי שיוכל לעמוד על טיבו של החומר החסוי, לבחון את הצורך בהסרת החיסיון ולבסס טיעון בעניין. לסברתו, הוצאו פרפראזות אלו באופן מצומצם ומנותק מהקשר, ועל כן אין בהן כדי להועיל לו.

5. המשיבה, בתגובתה, טוענת כי העברת החומר והמידע החוסים תחת תעודת החיסיון, מעבר לפרפראזות שהוצאו

זה מכבר, תפגע באינטרסים ביטחוניים פגיעה שאינה מוצדקת בשל תועלתה להגנת העותר. המשיבה מבהירה כי הראיות המרכזיות העומדות נגד העותר הן הודאותיו והפללתו על ידי אחיינו, ומשכך אין לחומר המודיעיני שבעקבותיו נעצר רלוונטיות להגנתו. בניגוד לטענות העותר, גורסת המשיבה כי חומר החקירה הגלוי כולל התייחסות לגרסתו שלפיה רעייתו מנסה להפלילו ולממצאים שנמצאו על גבי הסכינים, ומפנה בתגובתה למראי המקום המתאימים. אשר לכבילה למיטה ולשיחה שקיים עם עובדת סוציאלית, מצינת המשיבה כי אין בהם רלוונטיות להגנתו של העותר, כי אין בחומר החסוי דבר שיכול לסייע לו בהקשר זה, וכי ממילא שמורה לו האפשרות לבקש משירות בתי הסוהר את המידע הרפואי בעניינו. לבסוף, מסרבת המשיבה להעביר את הרשימה אשר מפרטת את החומר החסוי ומפנה לסעיף 4 לתעודת החיסיון, המקיף אף אותה. לשיטתה, לא ניתן לפרט את טיב החומר מבלי לפגוע באינטרסים הביטחוניים שלשמם הוצאה תעודת החיסיון לכתחילה.

6. ביום 19.3.2017 התקיים דיון לפניי. לאחר שהצדדים השמיעו את טיעוניהם, נערך דיון במעמד צד אחד, במסגרתו מסרה המשיבה לעיוני חומר חסוי, בהסכמת בא-כוח העותר. במעמד זה, הצגתי שאלות לבא-כוח המשיבה ולנציגי שירות הביטחון הכללי וקיבלתי מענה מהם.

דיון והכרעה

7. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, את תעודת החיסיון ואת החומר החסוי שנמסר לעיוני במעמד צד אחד, הגעתי לכלל מסקנה כי דין העתירה להידחות.

8. נקודת המוצא היא שעל התביעה להציג בפני הנאשם את מכלול הראיות לצורך שמירת האינטרס של חקר האמת ועשיית צדק, ואולם בצדה חריגים בדמות חסיונות ואינטרסים מוגנים אחרים (ראו: בש"פ 8914/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (13.7.2016) (להלן: בש"פ 8914/15)). החיסיון הרלוונטי לענייננו מעוגן בסעיף 44(א) לפקודת הראיות. בהקשר לכך נפסק כי החלטה בעתירה לגילוי ראייה חסויה מיוסדת על שני שלבים מרכזיים: בשלב הראשון, יש לבחון אם החומר החסוי נכלל בגדר העניינים שהוגדרו כחסויים על פי האמור בתעודת החיסיון. במסגרת זו אף נבדקת האפשרות לתת לעותר פירוט כלשהו באשר לחומר החסוי, בכפוף לכך שפירוט שכזה איננו חותר תחת החיסיון עצמו. אם התשובה לשאלה זו חיובית, יש לעבור ולבחון את השלב השני. בשלב השני, אם בית המשפט מוצא כי החומר החסוי אכן נופל בגדר הנושאים המופיעים בתעודת החיסיון – נבחנת חשיבותן הלכאורית של הראיות החסויות להגנתו של העותר. הכלל הבסיסי הוא כי ראייה חסויה שיש בה חיוניות להגנת העותר – תיחשף, וזאת גם במחיר של פגיעה אפשרית בביטחון המדינה. במקרה שכזה, וככל שהמשיבה מחליטה כי היא עדיין מבכרת את חיסוי הראייה על פני גילוייה – פתוחה בפניה הדרך לחזור בה מהאישום, ולהביא בכך לזיכויו של העותר. עוד נקבע כי באשר לראיות אחרות – יש לערוך לגביהן איזון בין מידת התועלת הצפויה לעותר מחשיפתן, לבין הפגיעה הצפויה לביטחון המדינה כתוצאה מכך (ראו: בש"פ 8914/15, פסקה 19; בש"פ 8813/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (21.2.2016); בש"פ 6406/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (13.12.2015)).

בפסיקתנו נקבע כי המבחן לחיוניותה של הראייה החסויה להגנת העותר הוא אם טמון בה "פוטנציאל מזכה". דהיינו, אם יש בכוחה, או בהצטרפותה לראיות אחרות, להקים ספק סביר באשמת העותר. בהקשר לכך נפסק כי על בית המשפט שדן בעתירה לבחון את משקלן ואת מידת חשיבותן של הראיות החסויות להגנתו של העותר, וזאת "בעיני של סניגור", המבקש לגלות כל בדל ראייה שיש בה, ואפילו בדוחק – כשלעצמה או עם ראיות אחרות – כדי לסייע לעותר

(ראו: בש"פ 6103/14 וינברגר נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (30.9.2014); בש"פ 6166/13 ג'בארה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (24.12.2013)).

9. לאחר שבחנתי את החומר החסוי בעניינו של העותר, ובשים לב לקו ההגנה הנטען על ידיו בדבר הפללתו על ידי רעייתו – נחה דעתי כי כל פירוט נוסף בנוגע למהות החומר החסוי עלול לחתור, בנסיבות העניין, תחת החיסיון עצמו, וזאת מבלי שגלומה בו כל תועלת נראית לעין להגנתו של העותר (ראו: בש"פ 6097/16 ג'נדב נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (20.11.2016); בש"פ 6696/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (25.9.2016)). למסקנה זוהי הגעתי ביחס לרשימת החומר החסוי, שכן מצאתי כי מסירתה תעקר את התכלית הניצבת בבסיס החיסיון עצמו (ראו: בש"פ 339/17 פלונית נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (26.1.2017); בש"פ 5679/14 חסיין נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (18.11.2014); בש"פ 393/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.3.2013)). משכך, אין מקום להסרת תעודת החיסיון מעל החומר החסוי.

10. סוף דבר, העתירה נדחית.

ניתנה היום, כ"ג באדר התשע"ז (21.3.2017).

ש ו פ ט